

8. oktober 2025

UKA 2025/83
Jens NapãtôK',

Naleraq

Kalaallit Nunaat tamakkerlugu nunaqarfiit ineriartortinneqarnissaannut ukioq 2050-imut pilersaarummik kingusinnerpaamik UKA 2027-mut suliaqarnissamut Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Pilersaarummi sullissinernut tunngaviusunut, attaveqaasersuutitut, inuussutissarsiornikkut periarfissanut pitsaasunillu ineqarnissamut naligiimmik periarfissaqarnissaq qitiutinneqassapput.

8Inatsisartunut ilaasortaq Kuno Fencker, Naleraq9

Siullermeerneqarnera

Siunnersuut Kalaallit Nunaat tamakkerlugu nunaqarfiit ineriartortinneqarnissaannut ukioq 2050-imut pilersaarummik kingusinnerpaamik UKA 2027-mut suliaqarnissamut Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, ilaatigut imaqartinnqarunissaa Pilersaarummi sullissinernut tunngaviusunut, attaveqaasersuutitut, inuussutissarsiornikkut periarfissanut pitsaasunillu ineqarnissamut naligiimmik periarfissaqarnissaq qitiutinneqassaat pillugu inatsisartunut ilaasortaq Kuno Fenker, Naleraq sinnerlugu aaliangiiffigisassannut siullermik Naleqqamit siunnersuummut pingaarteqartorujussuarmut qaqitininnut quajffigaatigit.

Nunaqarfiit politikkeqarfigineri aammalu anguniagaqarfigineri assigiitsut tusaajuarpagut maannalu qujanaq taama ersaritigisumik eqqartuisarnigut Naleqqamiit aallavigalugit siunnersuummik Naleqqamiit qaqitigavit. Naleqqamiit isumaqaqitiilluinnarluta inissisimaffigisatsinnik pingaarteqartorujussuarmik aammalu ukiorpassuarni oqaasiinnaavallaartunik iliuuseqarfigineqaratik inissimaffigineqartuarsimasut pillugit qaqilerilervutit, taamaammat tigussaasumik iluaqutaasumillu siunnerfeqartoqarnissaa pillugu sivisuumik utaqqineqarsimasumik nunatta inuisa pisariaqartitaanik aammalu siunnersuummik pisariaqarvissumik utaqqineqarsimasimasumillu timitalimmik suliaqartoqalernissaanut siammasissumik tamakkiisumillu nunaqarfiit pillugit pilersaarusiortoqarnissaanik saqqummiunneqartoq Naleqqap anguniagaanut pingaartitaanullu pisarnertut suleqataassaagut timitalersuinerit amerlanerusut oqaasiinnaanngitsumik ingerlannerusariaqalerigit Naleqqamiit isumaqaratta.

Siunnersuut pingaartilluinnarlugu pingaarutilimmik imaqaannanngilaq taamatullu pilersaruteqarnissamik siunnersuutaagaluartoq pingaartillugu nalilersornerani takuneqarsinnaavoq siunnersuut pilersaarutaannaanngitsoq, kisianni pisariaqartinneqartoq

qaqilerneqartoq Naleqqap pingaartitaanut ilaalluinnaropq nunap inui aallaavigalugit ineriartortsinneqarnissaat pineqarpoq nunaqarfiit siunissaat pineqarpoq illoqarfissuit kisimik pilersaarusiorgineqaratik ineriartortinneqaratik inoqarfiit tamarmik sineriak tamaat nunatta sumiiffii inoqarfii tamakkerlugit ineriartortitsinissaq pineqarpoq.

Nunaqarfiit piniartoqarfiunitsinni aammalu ineriartoqqinnermi Kalaallit Nunanni anersaakkut kulturikkut oqaluttuarisaanikkullu pingaaruteqarlutik qitiusut pingaarutillit ilagaat.

Nunaqarfiit nunap inuisa najugaqarfii ikiorpassuarni politikkikkut annertunerpaamik sumiginarneqartaarlutik inissisimaffiupput. Ukiorpasuarni sumiginnaaneq ingerlanikuuvoq tassa G60 aallartinneraniit inuerusaaniarnerit eqqartorneqartaqaat aammalu najugaqariaaserput eqqartorneqarlunilu pitsanngorsaaneermik taallugu qitiusumut katersuussineq ingerlanneqartoq annertusaqaat pitsanngorsaaneermi eqqartuisoqartillugu ajoraluartumik puigorneqartut tassaakajupput nunaqarfiit.

Nunaqarfiit puigorneqartuarnarat annertuallaarnara Naleqqamiit qaqilertuarparput oqaatsit kusanaqisut timitalersorneqarusukkunnaaraluarnerat qaqilertuarparput aammalu sumiginarneqarnerat sulii annertuallaarujussuaqaaq aaqqiissuusseqqittariaqarpoq nunaqarfimmiut peqatigilluinnarlugit.

Avannaata Kommuniani kommunalbestyrelseimi ilaasortatut nunaqarfiit tikillugit innuttaasut oqaloqatigalugit pissutsit piviusut tikillugit takullugit oqaluunnerani takusakka imaannaanngillat ukiorpasuarni sumiginnaaneq ajornartorsiutillu annertoorejussuit eqqartortuarlugit anngussugaat tusaaneqanngitsutut illutik uningaannarsimasut amerlavallaarujussuaqaat.

Nunaqarfiit ilaat qulimiguulinnut mittarfeqanngillalluunniit, ilai pisiniarfeqanngillalluunniit angallannikkut kiffartuunneqarnerat ajorluinnartumik inissisimapput, innuttaassut kiffartuunneqarnerat naammaginangilluinnartumik inissisimasorpassuupput innuttaasut illui saaffiginnittarfiit ullutsinnut naleqqukkunnaartut illuinnaat sumi tamaani ullutsinnut naleqqukkunnaartut atorineqarput sumiginnaaneq annertoqaaq tupinnaqaaq qanorluunniit oqassalluni ilaanni nalunarpoq takusat piviusut sumiginnaanerlu annertungaarmat. Ineqarnikkut sanaartornerit nunaqarfippassuarni uninngasimasut aallartisarnissaat

Naleqqamiit ilungersuutigisagut tulleriaarinikkut pilersaarusiornissaat pisariaqarluinnartooq uani siunnersuutaasoq aqputissat pitsaasut ilagaat.

Inuussutissarsiornikkut periarfissat pitsaasut inerisarnissaat pisariaqarluinnartut arlaqarput nunaqarfippassuarnilu talittarfeqarnikkut umiatsialiveqarnikkut aaqqiissuussinissat aatsaat taama pingaaruteqartigaaq taamatullu tunissassiorfiit ullutsinnut naleqqussarlugit

nutarsartuarnissaat ilanngullugu pilersaarusiortugulu ingerlannissaat pingaartuteqarpoq taamamtullu nutaanik sanaartornissaq ilanngullugu.

Pilersaarutit amerlasuut maanna ingerlanniarneqartaluartut qiviaraanni ajuusaarnartumik inissisimaffiusut qiviaraanni nunaqarfinnut pilersaarutaagaluartut kinguarsaqattaarunnaarlugit ukiulerlugit kinguarteqattaqqiffiunngitsumik ilanngullugit aaqqiiffigisariaqarput.

Kivitseqataarusupput kivitseqataarusunnerat aqutissiortariaqarpoq periarfissarsiorlugulu.

Pinaarnersiulluni tulleriaarinerni kinguartitsereqqittarnerit nunaqarfinmiunut nunap inuinut ataqqinninnerunngilluinnarpoq nunarfinni najugaqarusukkaluartunut, kinguarsaanerit annertusaangaarmata ajuusarnaraluartumik nunaqarfinmiut pinngitsaalisamik Naalakkersuinerlunnerup kingunerisaanik inuit nuugartinneqarput nunaqarfinmeerusukkaluartrut.

Taamaammat Naleqqamiit isumaqarpugut Kalaallit Nunatta pisariaqartilluinnarpaat pilersaaruteqarnissaq tamannalu 2050 tungaanut tulleriaarinertalimmik pilersaarusiortugu suliarineqarnissaa pisariaqarluinnartoq.

Nunaqarfinnut pilersaarut oqaasiinnaanngitsoq timitalersorlugu suliaqarfiusussaq, siunissaq qaninnerusoq ungisinnerusorlu eqqarsaatigalugu pituttorsimasumik pilersaarummik timitalersuinissaq susasaqartut suleqatigalugit aatsaat tassa kiisami piviusungorlugu suliarineqarsinnaanngornissaa siunnersuut aqutigalugu suliarineqalernissaa Naleqqamiit tamaviarutigisarpur timitalersornissaanut suleqataallutalu ilungesoqataassaagut. Pilersaarut qitiusumiit allaffiup qillataartut qaavani suliareriarlugu amusartumut ikiinnagassaanngitsoq Naleqqamiit pingaartipparput anigaasalersuinerit timitalersuinerit ilanngullugit suliaqartoqarluni inerisaanissaq ujartoratigu oqaluinnarneq oqartuartaaginnarneq annertuallaaleqaaq timitalersuinnermut piffissanngorpoq, tamannalu qanoq iliuusissamik pilersaarteqarnikkut timitalersuinissamullu suliaqartussanik ataatsimiititaliortoqartaarneratigut angunqarsinnaasutut Naleqqamiit isigaagut.

Avannaata kommuniani Nunaqarfinnut ineriartornissamut pilersaarusiornissamut suligasuartussamik suliaqartussamik ataatsimiititaliamik pilersititsinissamik siunnersuut kommunalbestyrelsemut Naleqqamiit oqaluuserisassanngortinnikuuasara november-imi Avannata kommuniani kommunalbestyrelsimi tamanna suliarineqartussangorlugu inissereernikuuvoq, taamaasilluni Naleqqamiit nunaqarfiit pillugit ataatsimut ataqatigiittunik pingaarnersiulilluni suliaqartoqarluni pilersaaruteqarluni aningaasaliisoqartarluni nunaqarfiit

ineriartornissaat kissaatigisarput matumuuna siunnerfeqartumik Naleqqamiit qaqileriffigaarput.

Naleqqamiit isumaqarpugut pilersaarut timitalersuinermi kinguneqartumik ingerlanneqartariaqarluinnartoq oqaasiinnaanngitsumik timitalersuineq pisariaqalerpoq, taamaammat siunnersuut una saqqummiunneqartoq Kalaallit Nunaat tamakkerlugu nunaqarfiit ineriartortinneqarnissaannut ukioq 2050-imut pilersaarummik kingusinnerpaamik UKA 2027-mut saqqummiisimasoqarnissaa kissaatigaarput qanoq iliuuseqarluni timitalersuinerit aallartittariaqarput Naleqqamiit isumaqarfigigatigu, Naleqqamiillu siunnerfiit assigiinngitsunik siunnerfeqarsinnaasut takorloorpagut soorlu Talittarfeqarnerit umiatsialiveqarnerit, aqquserngit, eqqaaveqarnek, attaveqaasersuutitut atortorlersuinerit assiigiintsunut aningaasaliissutit –mittarfeqarnermik, attaveqaqatigiinnermut, nukissiuuteqarnermut assartuinnermullu atatillugu pilersaarusiortugillu aningaasaliinerit Ineqarnermut periusissiaq, ineqarnermut qanoq issuseq qaffassarlugu peqqinnartunik nutaaliaasunillu atugaqalersitsisoq. Peqqinnissamut ilinniarnermullu periarfissat annertusarneqassapput.

Suliffeqarnikkut siuarsaanermi suliniut, inuussutissarsiutitut tunngasutigit suliffissanik pilersitsisoq – soorlu aalisarneq, takornariaqarneq, nammineq sanaartukkat namminersorlunilu inuussutissarsiuteqarneq aqqutigalugit. Attaveqaasersuutitut, inuussutissarsiornikkut periarfissanut pitsaasunillu ineqarnissamut naligiimmik periarfissaqarnissaq inuussutissarsiuutinillu siuarsaanerit qitiutinneqassapput.

Aningaasalersornissaanut pilersaarutaasut iliuusissanullu pilersaarutaasut Namminersorneq Oqartussat, kommunit suliffeqarfiillu nunarsuarmioqatitsinnik suleqateqarnikkut aningaasalersorneqarlutik tulleriaarinikkut ataavartumik siunnerfeqartumik 2050 tuangaanut pilersaarummik timitalersuilluni ingerlatsisoqassaasoq Naleqqamiit pingaartillugu siunnersuut tamakkiisumik taperserlutigu qanoq iliuuseqartoqarnissaa pingaartilluinnarlugu siunnerfeqarnissaq tamakkiisumik tapersersorparput.

Naleqqamiit aningaasaqarnikkut una siunnersuut pingaarnersiunerinnarmik siunnerfeqarnissaa pinngilarput pingaartitagut nunaqarfiit ineriartortinnissaat inoqarfiit ataqqinartumik periarfissiiffiusumillu ineriartortinnissaanut pingaartitsinermik Naleqqamiit isiginnittaaseqarluta nunaqarfiit pilersaarusiortugillu timitalersuiffiginissaat pillugit uagut politikkeqarnerput uani aallaveqarluni saqqummiivugut.

Siunnersuut pingaaruteqarluinnartup uuma Nunaqarfiit inuierusagaajunnaarlutik inerisarneqalerneranik ilisarnaataassaaq ineriartornermullu siunnersuut alloriarnermik pilertitsisuussasoq Naleqqamiit pingaartutut isigaarput.

Naleqqamiit nunaqarfiit oqaasiinnaanngtsumik ineriartortinneqartariaqartut pingaartitaraagut taamaammallu nunaqarfiit inuerusarunnaarlugit piorsaaffigineqangninnerat qimallugu maanna aallunnerulertaiaqarpagut siammasissumik atituumik tamakkiisumillu pilersaarsiorneratigut ineriartorlerneranik siggerarfiusumik nunatsinnut tulluusimaarutaallutik aningaarsarsiornikkut kivitsseqataarusunnerat aqutissiorlugu aqqissuussinikkut tamannalu Naleqqamiit upperaarpur pisinnaasoq aammalu nunaqarfiit pillugit inerisaanerput aallartinneqartariaqalersoq oqaluinnarunnaarluta pilertariaqartugut.

Naleraq isumaqarput kissaatigalugulu Kalaallit nunatsinni sumiikkaluarunilluunniit nunaqarfimmiippat, Nuummiugaluarpat Upernavimmiikkaluarpat Qeqartarsuarmiikkaluarpalluunniit pisariaqartitanut nalinginnaasunut ilanngullugit ineriartortinneqartariaqalersut ineqarnikkut, peqqinnissarfikkut, ilinniartitaanikkut suliffissaqarnikkut inuussutissarsiornikkullu nunap inui aallavigalugit inerisaasariaaqalersugut.

Inuiaqatigiinni ataatsimoornerput nammaqatigiinnerput ineriartortitsinerpullu sumiikkaluartumiluunniit tunngavigalugu inuiaqatigiinni nunap inui pisinnaasut namminerlu napatittut nukittuut aqutissiorartariaqalerparput, nunaqarfimmiuuneq tulluusimaarutissaavoq kinaassuseqarusuppugut Naleqqamiit kinaassuseqarnerput inatsisitigut aqutissiorusuttuuarput pimoorullugu tulluusimaarutigatigu nunap inui aammalu inatsisitigut kinnaassuseqarlutik ineriartortineqarlutillu nunaarsuarmioqataanissaat Naleqqamiit pingaartitarilluinnaratigu.

Taamaammat siunnersuut qaqilerneqartoq uummmmit iluunngarluta tamakkiisumik tapersorsorparput aammalu partiinut tamanut suleqataiginissamik assagut isaappagut siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu anigaasalersuinerput nunaqarfinnut pilersaarusiukkamik maannangaaq aallartittariaqarippat aqagussaq kisimi piunnaarlugu. Ikinguuaariit tullit ilanngullugit nunap inui aqutissiorneqalertariaqartut Naleqqamiit isumaqaratta.

Allamik oqarfiunngilaq oqartariaqarpugut nunaqarfimmiut utaqqqeqqissinnaanngillat Kalaallit Nunatta oqaluttuarisaanerani alloriarneq allannguneq annertoq siunnersuut uan aqutigalugu pisariaqalerpoq nunaqarfiit nunatsinniittut pisuussutigut ineriartortineri oqaasiinnaangitsumk alloriarfiusariaqalerpoq 2050 tungaanut Kalaallit Nunaat tamakkerlugu nunaqarfiit ineriartortinneqarnissaannut ukioq 2050-imut pilersaarummik kingusinnerpaamik UKA 2027-mut suliaqarnissamut Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut taperserlutigu qanoq iliuuseqalerneq aallartitariaqalerpoq.

Nunaqarfiit ineriartortut nunap inui tulluusimaartut imminnut napatittut uummarissut nammaqatigiittumik ataatsimoorfeqarlutik ingelatsisut Naleqqamiit pilersikkusutarigatsigit taamatut Naleqqamiit oqaaseqateqarluta sanaartornermut ataatsimiititaliami sukumiisumik suliarineqarnissaa innersuussutigaarput.